

Національна технічна група експертів з питань імунопрофілактики (НТГЕІ)

ПОЗИЦІЯ № 15-06/2020-1

(офіційна заява)

щодо рекомендації МОЗ України стосовно вакцинації в умовах пандемії COVID-19

В Україні до 2017 року Національна програма імунізації мала недостатній потенціал. Давалися взнаки значні антивакцинальні рухи, мали місце також нестабільні поставки медичних імунобіологічних препаратів до України і, як наслідок, – значне зниження охоплення плановою вакцинацією та постійні ризики виникнення спалахів керованих інфекцій.

Однак за останні 3 роки, починаючи з 2017 р., країні вдалося досягти покращення результатів щодо охоплення обов'язковими календарними щепленнями й реалізації національної програми імунізації.

29 лютого 2020 року Україна офіційно повідомила про перший підтверджений випадок COVID-19, а з 11 березня 2020 року було запроваджено загальнонаціональні карантинні заходи та обмеження, пов'язані з ними.

З середини березня 2020 року послуги імунізації в деяких регіонах країни було перервано, а в одному з регіонів - офіційно було призупинено планову імунізацію.

Аналіз показників рутинної імунізації в Україні за I квартал 2020 року свідчить про помірний вплив пандемії COVID19 на проведення планової імунізації. Зниження щорічних показників охоплення календарними щепленнями перебуває в межах 5% для більшості вакцин. Однак ситуація щодо вакцинації проти кору, епідемічного паротиту та краснухи (далі - КПК) є критичною як для першої, так і для другої дози, з різким зниженням в межах 20 %. Залишається високим ризик зниження показників охоплення плановими щепленнями у квітні-травні 2020 року.

НТГЕІ України визнає, що стрімке розповсюдження коронавірусної хвороби (COVID-19) та зростання кількості хворих на цей недуг, є однією з головних проблем в Україні, як і в більшості країн світу сьогодні.

Так, НТГЕІ України виступає із заявою щодо впровадження країною всіх можливих заходів для підтримки високого рівня популяційного імунітету.

НТГЕІ України підтримує глобальну позицію щодо необхідності безперервного здійснення заходів з імунопрофілактики в умовах пандемії COVID-19.

НТГЕІ України закликає продовжувати рутинну вакцинацію цільових груп відповідно до Календаря щеплень задля зниження тягаря від вакцинокерованих інфекцій, недопущення збільшення кількості сприйнятливих осіб і підвищення

ймовірності спалахів вакцинокерованих інфекцій, з одного боку, та мінімізації зростання додаткового навантаження на систему охорони здоров'я та заклади охорони здоров'я інфекційного профілю - з іншого.

НТГЕІ України також наголошує на дотриманні основних принципів профілактики та контролю інфекцій під час вакцинації для запобігання передачі вірусу SARS CoV 2, що спричиняє хворобу COVID-19, на дотриманні вимог соціального дистанціювання.

Основоположні принципи для програми імунізації на час пандемії COVID-19:

дотримуватися існуючих національних та міжнародних настанов і керівництв щодо заходів попередження інфікування та поширення COVID-19 під час проведення імунізації;

пріоритизувати проведення первинних вакцинальних комплексів, особливо дітям першого року життя, відповідно до Календаря щеплень, та вакцинація в пологових будинках від гепатиту В і туберкульозу (БЦЖ) - таблиця додається, а також від кору, краснухи, поліомієліту, дифтерії, кашлюку та правця;

при порушенні графіку вакцинації, визначеного Календарем щеплень з будь-яких причин, проводити щеплення з урахуванням мінімальних інтервалів між введеннями вакцин/анатоксинів;

чітке обґрунтування спільноті і медпрацівникам доцільності проведення імунізації як одного з пріоритетів системи охорони здоров'я протягом пандемії COVID-19, ризику, пов'язаного з керованими інфекціями, а також переваг вакцинації;

для підтримки потреби населення в послугах імунізації в цей період часу слід використовувати адаптовані стратегії комунікації, що дозволяють надавати точну професійну інформацію, відповідати на питання, що викликають занепокоєння у населення, зміцнювати зв'язок з населенням, а також сприяти продовженню цих послуг, а також передбачити ризик випадкових несприятливих подій після імунізації через поширення SARS-CoV-2, що співпадає з вакцинацією.

Варто:

мобілізувати відповідні громадські організації та неурядові організації у підтримку національній програмі імунізації та визначити можливі бар'єри (перепони) для проведення вакцинації на місцях;

Не обмежувати доступність вакцинації рекомендованими вакцинами та продовжувати їх проведення (в т.ч. від сезонного грипу та пневмококової інфекції) особливо особам, що належать до груп ризику, та за станом здоров'я.;

забезпечити доступ населення до вакцин, шляхом оптимізації логістики вакцин безпосередньо до надавачів послуг з вакцинації, та надання (використовуючи всі можливі доступні засоби зв'язку) чіткого обґрунтування доцільності імунізації під час пандемії COVID-19, ризиків поширення вакцинокерованих інфекцій у цей період і переваги вакцинації;

відтермінувати впровадження нових вакцин у Національний календар щеплень до моменту зняття карантинних обмежень;

для зменшення кратності відвідувань вакцинальних сесій бажано застосовувати введення одночасно кількох вакцин, у т. ч. комбінованих вакцин;

забезпечити адекватний захист медичних працівників та осіб, що потребують вакцинації, для цього:

обмежити відвідування без нагальної потреби заклади охорони здоров'я незалежно від форми власності, а також фізичних осіб - підприємців, які одержали ліцензію на право провадження господарської діяльності з медичної практики (далі закладу охорони здоров'я), однак відвідування з метою отримання вакцинації є виправданим в умовах пандемії COVID-19;

мінімізувати до раціонального візити пацієнтів до закладу охорони здоров'я, однак використовувати кожен візит пацієнта до закладу охорони здоров'я для можливості надання необхідної послуги з вакцинації;

розділяти потоки пацієнтів, що звернулися до закладу охорони здоров'я з приводу отримання вакцинації, планового огляду та осіб, що звернулися з інших причин. У разі неможливості забезпечити окремі потоки пацієнтів, визначити години для прийому осіб, що звертаються з приводу гострого захворювання, та осіб, що звернулися для проведення вакцинації;

чітко визначати час візиту для проходження щеплення з метою уникнення черг. У випадку черги, дотримуватися відстані між відвідувачами щонайменше одного метру (оптимально – 1,5-2 м) та звести до мінімуму кількість осіб, які супроводжують дитину на вакцинацію;

медичний персонал має проводити огляд перед вакцинацією з використанням засобів індивідуального захисту (медична маска, захисні окуляри/щиток, рукавички, медичний халат/костюм);

на період проведення карантинних заходів щодо COVID-19 не рекомендовано проводити вакцинацію особам з респіраторними симптомами;

щеплення контактних осіб на COVID-19 проводити після закінчення терміну обов'язкової ізоляції або отримання ними негативних результатів тестування на COVID-19.

Ця позиція має рекомендаційний характер і може змінюватися залежно від розвитку ситуації із COVID-19.